

Károsítóhelyzet alakulása, növényvédelmi előrejelzés

Zala vármegye, 2024.07.22-2024.07.29.

Időjárás:

A múlt héten folytatódott a meleg időjárás, némi hőmérséklet csökkenés a hét végén következett be. Csapadék kis mennyiségben hullott, az is elsősorban az időszak végén, 5-7 mm között változott. A jelentősebb éjszakai lehülések miatt, a páratartalom is emelkedett (reggelre rövid ideig páralecsapódás is észlelhető volt), nappal viszont a szüntelen napsütés és gyakran erős szél miatt nőtt a légköri szárazság (átlag páratartalom: 50-55 %).

A minimum hőmérséklet 10,8-19,3 fok, a maximum 27,4-32,9 fok között változott (átlag: 19,1-26,1 fok).

ŐSZI BÚZA, ŐSZI ÁRPA, ŐSZI KÁPOSZTAREPCE

Növényfenológia: tarló, hántott tarló.

A hántott tarlókon a gyomnövények és árvakelések fejlődése folyamatos, de a többségében száraz időjárás miatt lassú. Az évelő gyomnövények megjelenése miatt a vegyszeres tarlókezelések elvégzése megkezdhető.

A hántott tarlókon kelő árvakelésű repce szik-két leveles, kártevő nem jellemző rajt.

KUKORICA

Növényfenológia: szemfejlődés-növekedés.

A lehullott néhány milliméter csapadék és az enyhe lehülés épp csak felüdülés volt a növényeknek, az intenzívebb fejlődéshez (szemkitelítődéshez) azonban több esőre lenne szükség.

Kukoricában a **kukoricamolý** 2. nemzedékének rajzása folyamatosan emelkedő, jelentős egyedszámú. A fénycsapda fogások alapján 13-19 db imágó/csapda/3 nap fogás tapasztalható. A párosodás folyamatos és a tojásrakás kezdete is várható a napokban.

A **kukoricabogár** rajzása is intenzívebb, bár területi eloszlása nagyon változó. A sárga ragacsos csapdák (14-17 db imágó/csapda/3 nap) még mindig alacsonyabb egyedszámban fognak a növényvizsgálat során tapasztalt egyedszámhoz képest, de jelenlétük a legtöbb táblán így is érzékelhető.

NAPRAFORGÓ

Növényfenológia: szemfejlődés.

Az alsó leveleken az **alternáriás** és **szeptóriás levélfoltosság** tünetei nem növekedtek. A megye nyugati, délnyugati területein (kicsit csapadékosabb részeken) megjelentek, mostanra erősödtek a **diaportés szár-és tányérothadás** betegség tünetei a száron (1-2. fotó). A fertőzött felületeken tömeges a piknidiumok megjelenése, amelyekből természetes körülmények között is (nemcsak inkubálás után) megfigyelhető a konídiumok szóródása, tehát a betegség terjedése folyamatos, a jelenlegi időjárási körülmények között, újabb tünetek megjelenésére számíthatunk! A tüneteket elsősorban érzékeny fajtákban és egyszeri állománykezelésben (6-8 leveles állapot) részesített táblákon találtuk. Tányér tünet egyelőre nem észlelhető.

1-2. fotó: Diaportés szárrothadás napraforgón, a fertőzött felületen piknídiumokkal (2024.07.24.)

Egy-egy táblán (valószínűleg jégverést követően) ezzel szemben megjelentek a **rizópuszos tányér** rothadás első tünetei (3. fotó). A betegség terjedésére csapadékosabb, párásabb időjárás esetén számíthatunk.

3. fotó: Rizópuszos tányérrothadás enyhe jégverés után (2024.07.24.)

A **közönséges kétfoltos takácsatka** kártétele folytatódott, bár felszaporodásuk kissé mérséklődött. A napraforgó alsó levelein erős, feljebb közepes mértékű a kártétel. A **parlagfű** fertőzöttség napraforgóban nagyon változó (technológiától függ), magassága 40-60 cm közötti, a virágzás, pollenszóródás folyamatban.

SZÓJA

Növényfenológia: hüvelyképződés-fejlődés.

Szójában folytatódott és tovább erősödött a **közönséges kétfoltos takácsatka** felszaporodása. A tábla széleken már messziről láthatóak a kártételek, emellett a kezeletlen állományokban gyakori és erősödő a tábla belső részein is a kártétel.

A **szója peronoszpóra** terjedése egyelőre minimálisra csökkent, maradt gyenge mértékű a fertőzöttség. A levélfoltokon gyenge sporulálás jellemző, de esetenként a spóra telepek be is száradtak.

Egy-egy táblán megjelentek a **hamuszürke (makrofominás) szárkorhadás** tünetei a száraz, sülevényes talajfoltokon (4. fotó). A szár felvágásakor a mikroszkleróciumok jelenlétével jól azonosítható a betegség. Újabb tünetek fellépése várható.

4. fotó: Hamuszürke szárkorhadás szóján (2024.07.24.)

BURGONYA

Növényfenológia: gumó fejlődés, növekedés.

A kissé lehülő időjárás, főleg az enyhe éjszakai hőmérsékletek és a magasabb (éjszakai) páratartalom **kedvező feltételeket teremtenek a burgonya/paradicsomvész fertőzéséhez**. A még ép lombú állományokban a betegség elleni megelőző védelem folytatása javasolt a teljes lombpusztulás és a gumó fertőzés megelőzése érdekében.

Az **alternáriás levélfoltosság** tüneteinek felfelé terjedése kissé mérséklődött de folyamatos (burgonyán, paradicsomon) ezért a védekezés javasolt.

CSONTHÉJASOK (KAJSZI, SZILVA, CSERESZNYE, MEGGY), ALMA, KÖRTE, DIÓ

Növényfenológia:

Cseresznye, meggy, kajszi: betakarítás utáni állapot;
Alma, körte: gyümölcsnövekedés-gyümölcs színeződés;
Dió: gyümölcsfejlődés.

Károsítók:

Almában a **varasodás** fertőzésveszélye az esős napokon kissé emelkedett, de új tünet továbbra sem látható.

Az érzékeny fajtákban a **lisztharmat** lassú terjedése jellemző de nagymértékű emelkedés nem volt tapasztalható az elmúlt időszakhoz képest.

Almában az **almamoly** rajzása hullámzó, csökkenő, de még mindig jelentős egyedszámú, 4-14 db imágó/csapda/3 nap mennyiséggel. A fertőzött/hullott gyümölcsök aránya ~8-15 %, a hullás folyamatos, növekvő. Az almamoly 2. nemzedékének tojásrakása megkezdődött, folyamatos így a kelő lárvák elleni védekezés aktuális. Az **almalevél-aknázómoly** rajzása alacsony szintű a megfigyelt területen.

Cseresznyében a **blumeriellás levélfoltosság** tünetei nem erősödtek. A betegség mellett fellépő élettani eredetű száradás, lombsárgulás, hullás a múlt héten kissé enyhült, de mindenütt megfigyelhető.

Csonthéjasokban a **keleti gyümölcsmoly** rajzása folyamatos, enyhén változó számú (51 db imágó/csapda/3 nap). Szilvában a **szilvamoly** egyedszáma még alacsony, de növekvő 20-27 db imágó/csapda/3 nap fogással. A gyümölcshullás folyamatos, intenzív.

Dióban tovább erősödött és intenzívvé vált a **nyugati dióburok-fúrólégy** rajzása, 284 db imágó/csapda/hét fogással. A párosodás, tojásrakás folyamatos. A védekezés időszerű és indokolt!

Dióban megjelentek és mostanra erősödtek a **botrioszfériás betegség** tünetei a burkon (és a dió bélben is) (5. fotó). A fertőzött ültetvényekben a betegség fellépése intenzív, a fertőzött burkon megjelentek a piknídiumok, a konídiumok szóródása intenzív. Az újabb tünetek megelőzése érdekében védekezés a késői betakarítású fajtákban javasolt.

5. fotó: Botrioszfériás betegség dión, a burok felületén piknídiumokkal (2024.07.24.)

SZŐLŐ

Növényfenológia: fűrtzáródás különböző stádiumai, korai fajták: bogyók színeződése, zsendülés (érés kezdete).

Szőlőben az elmúlt hét időjárása a **szőlő lisztharmat** újabb fertőzéséhez, terjedéséhez kedvezett. A fűrtkárok már nem, de a levéltünetek erősödtek, közepes mértékűre (4-es skála). Kazmotéciumok képződése továbbra sem jellemző, de a lombozat (záródó fűrt) védelme továbbra is javasolt.

A **peronoszpóra** fertőzésveszélye lombon enyhén emelkedő szintű. A hónaljajtások fiatal leveleinek és a hajtásvégek fertőződésének az esélye növekvő. A párás időszakok és az enyhébb hőmérséklet kedvez az újabb lombfertőzéshez. Az eddigi levélfoltokon a telepek barnulása, beszáradása már megfigyelhető de az újabb levéltünetek kialakulásához így is van bőven rendelkezésre álló fertőző anyag. A **feketerothadás** esetében elsősorban a korábbi fertőzésekből származó tünetek láthatóak, újabb fertőzés nem vagy csak elszórtan, a még zsendülés előtti fajtákban következhet be. A betegség elleni védelmet zsendülésig javasolt folytatni.

A **fitoplazma** tünetek megjelenése folyamatos, tömeges. A tünetes növények azonnali eltávolítása továbbra is elengedhetetlen! Az **amerikai szőlőkabóca** egyedszáma újra növekvő (csapdafogások alapján), 43 db imágó/csapda/hét mennyiséggel. Az ültetvényekben fellelhető fejlődési fokozatok a következők: L1: 0 %; L2: 0 %; L3: 0 %; L4: 0 %; L5: 2,0 %, imágó: 98,0 %. Az imágók csapdázása és a védekezés indokolt az élelmezés egészségügyi várakozási idők figyelembe vétele mellett!

Zalaszentlőrinc, 2024. július 30.

Tűh Annamária
előrejelző